

ممکن است وضعیت بدتر شود

غلامحسین کرباسچی، در گفت‌وگو با خبرنگاران درباره استیضاح عبدالناصر همتی گفت: «با توجه به وضعیت تحریم‌ها معلوم است که مشکلات اقتصادی وجود دارد. اما در مورد اینکه آقای همتی چقدر در این قضیه نقش داشته، به نظر من مجلس این حرکت را با دو بُعد سیاسی انجام داد؛ اول اینکه به هر حال نمایندگان به رای دهندگان خود بگویند که ما کاری انجام دادیم؛ در حالی که می‌دانند با رفتن و آمدن افرادی مثل همتی گشایشی در مشکلات ایجاد نمی‌شود. تا وقتی که ما مسائل خارجی و تنگناهای مبادلات ما حذف نشود، وضعیت اقتصادی بهبود پیدا نمی‌کند. مجلس اینها را بهتر از هر کسی می‌داند و نمایندگان نمی‌توانند منکر اینها شوند. ریشه مسائل همان جاست و هر کسی هم غیر از این بگوید چشم خود را بر واقعیت بسته است.»

او ادامه داد: «دوم اینکه به هر حال جمعی از نماینده‌ها، یعنی همان‌هایی که در ابتدای کابینه به آقای همتی رای نداده بودند جوسازی‌هایی کردند و وضعیتی که ایجاد کردند، من حتی شنیدم که بعضی از نماینده‌ها نگران این بودند که از طرف بعضی این افراد تندرو متهم به این شوند که در برابر مشکلات مردم بی‌حرکت و بی‌اعتنا هستند. به هر حال جو تبلیغاتی می‌تواند بر رای نماینده‌ها تأثیرگذار باشد. به طور کلی فکر می‌کنم حرکتی که انجام شد، بیشتر یک حرکت سیاسی بود و هیچ تأثیر مثبتی بر زندگی مردم نخواهد داشت. حتی ممکن است وضعیت بدتر هم بشود. امیدواریم که آقای پزشکیان بتواند سایر مسائلی که ریشه‌های مشکلات اقتصادی مردم است را سامان دهد و به وضعیت اقتصادی کشور کمکی شود.»

کرباسچی همچنین گفت: «آقای همتی، به عنوان شخصیتی که استاد دانشگاه است، اقتصاد خوانده و مسائل را می‌فهمد، حتماً می‌توانست در درازمدت تأثیر اقدامات مثبت خود را به مردم و به مجلس و به همه نشان دهد. اما معلوم است در عرض شش ماه و آن هم با چنین سابقه‌ای که همه اذعان دارند این تورم، گرانی نوسانات ارز که مربوط به این شش ماه نیست، مسائل تشدید می‌شود. البته بیشتر مشکلات هم بحث‌های خارجی است. تحولات و نوساناتی که بر روی نرخ ارز اتفاق می‌افتد ناشی از اقدامات اقتصادی نیست.»

او در بخش دیگری گفت: «این بحران‌هایی که کشور دارد بحث یک نفر و آقای همتی و آقای پزشکیان نیست؛ بحرانی است که همه مسئولین کشور از بالا به پایین به آن اذعان دارند. راه حل آن هم راه حل شعاری و حرف‌های توخالی نیست. راهش خیلی مشخص است؛ تا وقتی ما بخواهیم خود را در یک محدوده یا در قفس در بسته نگه داریم، باید خیلی از مشکلات را هم تحمل کنیم. آن فردی هم که می‌آید، اگر هنری داشته باشد باید ببینیم روی زندگی مردم چه تأثیری می‌تواند بگذارد. مسلماً آقای پزشکیان نمی‌رود یک نفر را از جبهه پایداری به جای همتی قرار دهد. مسلماً کسی را می‌آورد که هم فکر خود او و آقای همتی باشد. اگر مجلس باز هم می‌خواهد برخورد کند، بکند. مسائل کشور بالاخره دچار همین اختلاف‌سلیقه‌ها و اینهاست و نتایج آن را هم مردم می‌بینند.»

کرباسچی درباره عملکرد قالیباف در جلسه استیضاح گفت: «من فکر می‌کنم که آقای قالیباف و باران ایشان در مجلس در مقابل آن جناح تندرو آنقدر ضعیف نیستند که تندروها بتوانند چنین جوی تبلیغاتی درست کنند. به هر حال در این آرا یک سازماندهی به چشم می‌خورد. به نظر من مجموعه نیروهای تندرویی مثل جبهه پایداری چنین توانی ندارند. اگر همان همت و تلاشی که جناح اصول‌گرایان معتدل در رای آوردن کابینه یا مسائل دیگر به کار گرفتند امروز صورت می‌گرفت شاید سرنوشت جلسه استیضاح این چنین نمی‌شد. به نظر من این حالت که به نوعی بی‌تفاوتی در مجموعه نیروهای معتدل وجود داشت آن جناح را بیشتر تقویت کرد.»

او در پایان درباره نوع برخورد مسعود پزشکیان با تندروها پس از استیضاح گفت: «اینها دیگر به خود آقای پزشکیان برمی‌گردد. ایشان هر چقدر به افراد سهم بدهد، آنها جری‌تری می‌شوند. آقای پزشکیان به هر حال رئیس جمهور است و باید با تمام قدرت، برای تحقق وعده‌هایی که به مردم داده، تلاش کند و از همه ابزارها استفاده کند اما اگر بخواهد به افراد سهم بدهد، کشور که با شرکت سهامی اداره نمی‌شود، بلکه باید ببیند چه کسانی می‌توانند مسائل کشور را حل کنند و از آنها استفاده کند.»

نظر
خواهی

فاتحه وفاق

پیامدهای اقدام مجلس در حذف وزیر اقتصاد آینده دولت پزشکیان

فرهاد فخرآبادی، منصوره محمدی
گروه سیاست

عبدالناصر همتی، وزیر اقتصاد در ششمین ماه حضورش در دولت چهاردهم توسط مجلس دوازدهم استیضاح و از سمت خود برکنار شد. طی همه این ماه‌هایی که از شروع به کار دولت مسعود پزشکیان می‌گذشت، هر جا که سخن از نوع تعامل دولت و مجلس بود و نگرانی از برخی رفتارهای مجلس با اکثریتی غیرهمسو با دولت در راستای اهداف دولت مطرح می‌شد، اکثر نمایندگان این موضوع را بر نمی‌تاییدند و با اشاره به رأی‌شان به همه اعضای کابینه در روز رای اعتماد، روگرد مجلس را در اوج همراهی با دولت و حتی مجری قابل اعتنائی شعار دولت یعنی «وفاق» عنوان می‌کردند؛ حالا بماند که در همه این روزها با چنین ادعایی گوش فلک را در اعتراض به حضور محمدجواد ظریف در سمت معاونت راهبردی نیز کر کرده‌بودند و هنوز هم ادامه دارد. به هر حال به نظر می‌رسد با تجربه اولین استیضاح در دولت چهاردهم و برکناری وزیر اقتصاد آن هم با این فضا سازی‌ها و جوسازی‌ها «فاتحه وفاق» را باید خواند. البته نباید درباره این گزاره چنین اشتباهی کرد که برای وفاق نباید وزیری استیضاح شود؛ استیضاح وزرا ابزاری در دست نمایندگان مجلس برای نظارت بر دولت‌مردان است اما این موضوع آنجا قابل انتقاد است که بعید می‌دانم هیچ‌یک از امضاکنندگان استیضاح و رای دهندگان به برکناری وزیر اقتصاد، آینده بهتری برای کشور پس از

تحلیل تان از رای مثبت نماینده‌های مجلس به استیضاح عبدالناصر همتی و پایان کار او به عنوان وزیر اقتصاد چیست؟

استیضاح یک پیامی را به مخالفان آن دولت دادند و در حقیقت از آقای همتی انتقام کشی کردند و بیشتر یک حرکت سیاسی انجام دادند تا پاسخی به آن انتقادات داده باشند. همه می‌دانند که مسئله تورم و افزایش قیمت ارز، کمترین ارتباط را با وزارت اقتصاد دارد و ناشی از سیاست‌های کلان کشور است و مادامی که تحریم‌ها بر سر ملت ایران است و ما در جبهه مقاومت قرار داشته باشیم و تحریم‌ها رفع نشود؛ ارزش پول ملی ما تقویت نخواهد شد که دلیل آن هم مشخص است، وقتی ارزش وارد کشور نشود، کالاهای داخلی تحت تأثیر قرار می‌گیرد و تورم و گرانی که در این ماه‌ها دیدیم، ناشی از همین مسئله است. یک موضوع دیگر را می‌توان در این تحلیل قرار داد که دستان آقای پزشکیان از ابتدا به ایشان یادآور می‌شدند که وفاقی که آقای پزشکیان دنبال است، این نیست که به جای همفکران خودش، مخالفینش را بیاورد. مجلس استیضاح را از جایی شروع کرد که همراهان آقای پزشکیان در کابینه بودند و باید منتظر این باشیم که بعد از آقای همتی، وزیری که استیضاح می‌شود، از همفکران و نزدیکان آقای پزشکیان باشد و وزیری که همفکر آقای پزشکیان نبودند و وابسته به جناح اصول‌گرا محسوب می‌شوند، در امنیت کامل خواهند بود. لذا آقای پزشکیان باید فکری کند. باید پاسخ این افکار مجلس را در انتصابات و دولتش لحاظ کند، زیرا جناح تندرو مجلس نشان دادند که به هیچ‌وجه پایبند به وفاق نیستند و بیشتر به دنبال مقاصد باندی و جریانی و سیاسی خودشان هستند. آقای پزشکیان باید در مسئله وفاق، تأمل بیشتری کند و سیاستی نو در اندازد تا بتواند دولتش را از حملاتی که از سوی مجلس در پیش گرفته شده، نجات دهد؛ زیرا اگر دولت مدام سرگرم این استیضاح و سوالات باشد، واقعیتش این است که نخواهد توانست خدمات لازم را به مردم برساند. یک نکته دیگر هم حائز اهمیت است؛ این استیضاح نشان داد که نظام انتخاباتی ما ناکارآمد است. تا زمانی که نظام انتخاباتی ما اصلاح نشود و مجلس و دولت انتخابات حزبی نباشد و مردم به نمایندگان احزاب رای ندهند، همیشه این تعارضات وجود دارد و نظارت رنگ و بوی سیاسی می‌گیرد. نماینده‌ها هم به دنبال فشار به وزرا برای انتصابات خودشان هستند و لذا مجلس و دولت از کارایی کافی خواهد افتاد. ما باید هر چه زودتر نظام آینده انتخابات مجلس و دولت نزدیک به هم به وقوع بپیوندد، چقدر خوب است طرح یا لایحه‌ای آورده شود که انتخابات را از این حالت خارج کرده و مردم به احزاب، یعنی برنامه‌ها رای دهند.

معتدل و تاحدودی اصلاح طلب که تعدادشان هم اندک است و نیروهایی که تحت تأثیر تندروهای مجلس نیستند، تعدادشان همین اندازه‌ای است که امروز رای منفی به استیضاح دادند. این موضوع دلالت بر این دارد که تندروهای مجلس ششم‌سیر را از رو بسته بودند که دولت را تهدید کنند که با این کار به نظر خودشان توانستند تهدید کنند. اما چیزی که برای من محل تأمل است، این است که فردای چنین روزی به هر حال یک نفر می‌آید و وزیر کابینه می‌شود. وضعیت اقتصادی ما هم که اگر بدتر از این نشود، بهتر از این نخواهد شد؛ چون مشکلات اقتصادی ما ربطی به انتخاب افراد ندارد. مسائلی مانند «آشفته‌گی‌های سیاسی، عدم پشتوانه کافی برای دولت، مخالفت‌های ناپهنگام و تسویه حساب‌های باندی و سیاسی» مصیبت‌هایی است که گریبان اقتصاد ایران را گرفته است.

محمد مهاجری: من معتقدم استیضاح فقط رای عدم اعتماد جبهه پایداری به آقای همتی نبود، بلکه حتی نمایندگان معتدل‌تر مجلس نیز ناراضی‌هایی داشتند؛ ناراضی‌هایی که هم به حوزه اقتصادی مربوط بود و هم از سایر مجموعه تشکیلات دولت و وضعیت وزرا ناراضی بودند که این موارد در رای منفی به آقای همتی تبلور پیدا کرد. مثلاً انتقاداتی که نمایندگان به مسئله ناترازی انرژی داشتند، به کمبود گاز و برق و قطعی‌ها و خاموشی‌ها داشتند و به آن معترض بودند، از جمله دلایل آن بود. همچنین به گرانی‌ها و افزایش قیمت‌ها انتقاداتی داشتند و مجموعه این عوامل بر این اقدام اثرگذار بود. اکثر نمایندگان می‌دانستند که این مسائل ربطی به وزیر اقتصاد ندارد اما ناراحتی خود از مجموعه دولت را در قالب رای منفی به آقای همتی اعلام کردند. آنها چه می‌خواستند پیام سیاسی بدهند و یا نیت دیگری داشتند، در هر صورت این پیام به دولت منتقل شد و ممکن است حتی نمایندگان میانه مجلس هم دیگر نخواهند جایی اولتیماتومی به دولت بدهند.

اسماعیل گرامی مقدم: اینکه بعد از ۶ ماه، مجلس یک وزیری را می‌اندازد، قاعدتاً بیشتر رنگ و بوی سیاسی بودن استیضاح خودش را نشان می‌دهد؛ یعنی پرواضح است که هیچ ناظری پیدا نمی‌شود که بپذیرد با این همه حوادث سیاسی در منطقه و جهان، بتوان در ۶ ماه یک وزیر را ارزیابی کرد، لذا از این جهت ما نمی‌توانیم بگوییم که آقای همتی شایستگی وزارت را نداشت و یا نقاط ضعفی بر او مترتب بود که غیرقابل رفع بود. آقای همتی فردی بود که همواره منتقد سیاست‌های دولت قبل بود و نماینده‌های هوادار دولت قبلی، با این

اسماعیل گرامی مقدم:
مجلس استیضاح را از جایی شروع کرد که همراهان آقای پزشکیان در کابینه بودند و باید منتظر این باشیم که بعد از آقای همتی، وزیری که استیضاح می‌شود، از همفکران و نزدیکان آقای پزشکیان باشد و وزیری که همفکر آقای پزشکیان نبودند و وابسته به جناح اصول‌گرا محسوب می‌شوند، در امنیت کامل خواهند بود. لذا آقای پزشکیان باید فکری کند. باید پاسخ این افکار مجلس را در انتصابات و دولتش لحاظ کند، زیرا جناح تندرو مجلس نشان دادند که به هیچ‌وجه پایبند به وفاق نیستند

فیض‌الله عرب‌سرخی: فکر می‌کنم این طیف از نمایندگان که محور ایجاد استیضاح وزیر اقتصاد بودند، از ابتدا نیز با دولت نسبت خوبی را برقرار نکردند. در ابتدای روی کار آمدن دولت این مسئله مطرح بود که آقای رئیسی خیلی خوب عمل کرده است و اعضای همین دولت روی کار بمانند و ادامه همان دولت قبلی کار در دولت جدید را نیز به دست بگیرد. بنابراین هیچ به این تغییری که صورت گرفت، هر چند که تغییر ناشی از یک حادثه نیز بوده است راضی نبودند اما وقتی رئیس جمهور دولت قبل به رحمت خدا رفتند، اینکه دولت دیگری روی کار بیاید اجتناب‌ناپذیر بود و این اتفاق برای کسانی که خود را برای حضور دودوره‌ای در دولت و تسلط بر فضا آماده کرده بودند، اتفاق خوبی نبود. بنابراین از روز اول مخالفت و سنگ‌اندازی کردند، در مجلس در زمان دادن رای اعتماد به کابینه پیشنهادی دولت چهاردهم نیز همین افراد همین اظهارنظرها را داشتند و الان نیز همان کار را ادامه دادند. در نتیجه تلاش‌هایی را از ابتدای کار دولت و حتی قبل از شروع به کار رسمی دولت آغاز کرده بودند و الان نیز سعی کردند با یارگیری جدید و جذب رای مناسب آقای همتی را از کار برکنار کنند. این دلیل بخشی از مخالفت با دولت بود چه آنکه با آقای ظریف نیز همین رفتار را دارند و با دیگر بخش‌های دولت نیز همین بحث‌ها مطرح است و قطعاً این فضا را ادامه خواهند داد و اینگونه نیست که فکر کنیم قصبه با این استیضاح و برکناری تمام شده است.

محمد عطریانفر: از پیش مشخص بود که این برنامه‌ای که برای استیضاح مهمترین وزیر دولت آقای پزشکیان در نظر گرفته‌اند، تماماً رفتاری سیاسی و تسویه حساب جریانی تندروها مجلس است. آن همکاری و همراهی که بنا به توصیه‌ها در آغاز کابینه صورت گرفته بود، برای آنها تبدیل به عقده‌ای شده بود و این عقده را در اولین فرصت از گردن‌شان باز کردند و یک حس آرامشی پیدا کردند و آن تمکینی که با جبر شرایط زمانه انجام داده بودند را به نوعی تلافی کردند. طنز ماجرا این است که محورهایی که تحت عنوان مشکلات اقتصادی مردم نام برده شد، بخش سنگینی از آنها شرایط و طبیعت روزگار کشور ماست که از دولت‌های قبل بر این کشور بار شده است. حالا چطور ما باید یقه فردی را بگیریم و بار را روی سر آن خراب کنیم که مسئولیتی در قبال ایجاد آن نداشته است. اگر مسئله ارز است که باید سراغ بانک مرکزی رفت. این مسائل نشان داد که رای سیاسی و برخورد سیاسی است و ترکیب آن هم این موضوع را نشان داد. نیروهای

